

Aloite Turun kaupunginvaltuustolle 1.6.2015: Muistikylä Turkuun

Väestö Suomessa, kuten useimmissa muissakin länsimaissa, ikääntyy voimakkaasti. Samanaikaisesti tavoitteena on kotona asumisen mahdollistaminen yhä vanhemmaksi. Useammaltakin kannalta loogisin vaihtoehto on nykyisten asuntojen ympäristöineen muokkaaminen muuttuvia tarpeita vastaavaksi.

Heinäkuussa 2013 astui voimaan ns. vanhuspalvelulaki (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 2012/980). Laki edellyttää ympärivuorokautisen hoidon sisäisen palvelurakenteen kehittämistä yksiportaiseksi ja siten, että vanhukset eivät asu laitoksissa ja laitosmaisissa hoitoympäristöissä (joiiksi luokitellaan pitkäaikaissairaanhoidon ja vanhainkotihoiton tilat) vaan kodinomaisessa tehostetun palveluasumisen yksiköissä.

Turussa Hyvinvointitoimiala on laatinut ympärivuorokautisen hoidon tuotantosuunnitelman (Sosterla 6.3.2013 § 58), jonka lähtökohtana ovat yllä mainitut ns. vanhuspalvelulain ja laatusuosituksen linjaukset yksiportaisuudesta ja kodinomaisesta tehostetusta palveluasumisesta. Palveluasuminen sisältää aina sekä asumisen että palvelut. Vanhusten palveluasuminen on tarkoitettu ikäihmisille, jotka tarvitsevat sairauksissa ja toimintakyvyn heikentyessä hoitoa sekä apua asumisensa järjestämisessä. Muistisairaat (vähintään keskivaikea dementia) henkilöt ovat merkittävä ryhmä ympärivuorokautista hoitoa tarvitsevista vanhuksista. Palveluasumiseen kuuluvat yksityisyys (oma asunto) ja yhteisöllisyys, jota yhdessä olemiseen ja tekemiseen soveltuvat tilat tukevat.

Vanhuspalvelun ympärivuorokautisen hoidon tarveselvitys on hyväksytty kaupunginhallituksessa 24.6.2014 § 289. Hankkeen tavoitteena keskittää vanhuspalvelun ympärivuorokautisen hoidon hajanaista toimipisteverkkoa ja siirtää toiminta epätarkoituksen mukaisista ja paikoin huonokuntoisista tiloista nykyaikaisiin tiloihin. Yksikössä tullaan hoitamaan vanhuksia, joille ei voida enää taata turvallista hoitoa yksityiskodissa kotihoidon palveluilla Ensimmäisessä vaiheessa (Hilakiinteistö ns.Kulkurivalssi) ja toisessa vaiheessa (Uudisrakennus Vuokkokoti) siirretään olemassa olevista toimipisteistä ympärivuorokautisen hoidon asiakaspaikkoja noin 120 kappaletta uuteen toimipisteeseen. Kolmannessa vaiheessa Kurjenmäkikodit I ja II peruskorjataan. Toimintamallin muutoksen sekä peruskorjauksen vuoksi vähenevä paikkamäärä korvataan uudisrakennuksena toteutettavalla laajennusosalla.

Helsingin kaupunki suunnittelee, että Koskelan monipuoliseen vanhuskeskukseen rakennetaan Suomen ensimmäinen Muistikylä muistisairaille, jonka esikuva on Hollannista. Siellä muistisairaat elävät kylämaisessä, mutta turvalliseksi rajatussa ympäristössä, jossa he voivat ulkoilla itsekseen. Korttelityyppisen asumismuodon perusajatuksena on tukea ihmisten totuttua elämäntapaa ja arvomaailmaa turvallisessa ympäristössä ryhmäasumisen muodossa de Hogeweykin muistikylässä Hollannissa. Kortteleiden eri osat oli luotu seitsemän eri elämäntavan ja arvojen mukaisesti. Kortteliin oli rakennettu kaikki tarpeellinen peruselämää ajatellen. Muistisairaille ihmisillä oli mahdollisuus suorittaa päivittäiset ostoksensa kaupasta, kylän keskukselta. Ohjelmatoimiston kautta järjestetään erilaisia tapahtumia ja yhteisiä matkoja muistisairaille ja heidän läheisilleen. Myös kulttuuriset elämykset on huomioitu kylässä; tyyllillä rakennettu teatteri ja musiikkisali, joissa esitykset ja

tapahtumat pyörivät ennalta suunnitellusti. Perusajatuksena on, että muistisairaat ihmiset saavat elää siellä koko loppuelämänsä ilman kodin vaihtumista.

Kaupunki ei ole koskaan valmis. Turku strategia vuoteen 2029 Rakentaminen ja asuminen todetaan: Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina, Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä, Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla, Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella, Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille.

Ehdotan, että ympärivuorokautisen hoidon Vanhusten asumispalveluissa Toisen vaiheen Uudiskohteen (Vuokkokoti) Koivulaan ja/tai Kolmannen vaiheen Kurjenmäkikodit remontin hankesuunnitelman yhteydessä tutkitaan mahdollisuus rakentaa Kurjenmäen alueella Turun ensimmäinen Muistikylä. Alueella on nyt Kauppakeskus Citymarket, siirtolapuutarha, Kupittaa puisto jne, jotka luovat alueen yhteisöllisyys näkökulman. Kaupunkilaiset pääsisivät kävelyreiteille ihaillemaan vanhoja puita ja vuosisadan alun rakennuksia. Siellä muistisairaat voisivat elää kylämaisessä mutta turvalliseksi rajatussa ympäristössä, jossa he voivat ulkoilla itsekseen. Paikasta pitäisi saada myös kaupunkimainen, jotta sinne syntyisi kahviloita ja ruokapaikkoja.

Riitta Karjalainen (kesk.)

